

**PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY  
SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. KS.KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO  
W BRZOSZOWIE**

**ROK SZKOLNY 2026/2027**

Program opracowany przez Radę Rodziców we współpracy z nauczycielkami Barbarą Cieślą, Dorotą Gąsior i Anną Wójcik.

## **MOTTO:**

*Dziecko chce być dobre. Jeśli nie umie - naucz. Jeśli nie wie - wytłumacz. Jeśli nie może - pomóż.*

*Janusz Korczak*

*W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem - o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał; (...) umiał bardziej być nie tylko z drugimi, ale i dla drugich.*

*św. Jan Paweł II*

## **MISJA SZKOŁY:**

Zadaniem naszej szkoły jest wspieranie rodziny w procesie wychowania i nauczania, stwarzanie uczniom odpowiednich i bezpiecznych warunków do wszechstronnego rozwoju.

## **WIZJA SZKOŁY:**

Szkoła wyposaża ucznia w wiedzę i umiejętności, umożliwiające dalszą edukację. Stwarza, we współpracy z rodzicami, uczniami i nauczycielami, warunki wszechstronnego wzajemnego rozwoju w wymiarze intelektualnym, społecznym, zdrowotnym, moralnym i duchowym. Do tego chcemy dążyć, a jednym ze środków w dążeniu do spełnienia się naszej wizji jest konstrukcja i realizacja takiego programu wychowawczo – profilaktycznego, który zawiera te dążenia.

## **WSTĘP**

Młody człowiek wymaga nie tylko nauczania, ale przede wszystkim wychowania. Wychowanie jest stałym procesem doskonalenia się wychowanka, który poprzez swoje wybory i działania rozwija się i usprawnia swoje ludzkie zdolności do bycia w pełni człowiekiem. Wychowanie jest bardzo ważnym elementem w pracy szkoły, gdyż młody człowiek, któremu brakuje doświadczenia, ma często kłopoty z zaistnieniem we współczesnym świecie. Nierzadko też wybiera drogę, która prowadzi do rozczarowań, staje się przyczyną uzależnień a nawet tragedii. Prowadzenie dziecka do rozpoznawania i wyboru dobra, jak i zabezpieczenie go przed złem należy do stałej troski wychowawców. Dlatego prowadzenie dziecka ku dojrzałości jest zarówno wychowaniem, jak i profilaktyką. Czym zatem jest profilaktyka? Profilaktyka to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

## **PREFEROWANE WARTOŚCI WYCHOWAWCZE:**

Wartość to wszystko, co cenne i godne pożądania, co stanowi cel dążeń ludzkich, co uważane jest za ważne oraz sprzyjające i w takiż sposób urzeczywistniane. Pod pojęciem wartości może ukrywać się zarówno ideał, jak i potrzeba, przeżycie czy po prostu cel. Wartości pełnią rolę kryteriów wyboru dążeń ogólnospołecznych. Są standardem integracji jednostki ze społeczeństwem, różnicują społeczną sferę osobowości ludzkiej. W takim rozumieniu mają nieprzeciętne znaczenie dla prawidłowego kształtowania rozwoju człowieka w różnych sferach. Dlatego też znalazły swoje miejsce w konstrukcji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły Podstawowej im. ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Brzozowej. Preferowane wartości w naszej szkole, wyłonione na podstawie rozmów z uczniami, rodzicami i nauczycielami: rozwój intelektualny, bezpieczeństwo, szacunek i tolerancja, współpraca i współdziałanie, tradycja i patriotyzm, prawość i odpowiedzialność, rodzina i przyjaźń, dobro i życzliwość, dbałość o zdrowie. W/w wartości stały się jednym z wyznaczników do skonstruowania poniżej przedstawionych celów programu wychowawczo – profilaktycznego. Każdy z wymienionych poniżej celów zawiera w swoim zapisie którąś z wyżej wymienionych wartości, która w mniemaniu naszej społeczności szkolnej jest ważna i powinna być pielęgnowana i rozwijana.

## **OGÓLNE CELE WYCHOWAWCZE:**

1. Tworzenie warunków do kształtowania zachowań u uczniów sprzyjających odpowiedzialności i bezpieczeństwu na terenie szkoły i poza nią.
2. Kształtowanie u uczniów właściwych postaw w relacjach z drugim człowiekiem poprzez kreowanie odpowiednich wzorców i wartości.
3. Stwarzanie warunków do rozwijania umiejętności, zdolności i kreatywności uczniów.
4. Stwarzanie warunków umożliwiających pokonywanie i/lub niwelowanie niepowodzeń szkolnych i psychorozwojowych.
5. Kształtowanie u uczniów postaw obywatelskich i patriotycznych.
6. Wspomaganie rozwoju uczniów poprzez propagowanie zdrowego stylu życia w tym także propagowanie postaw proekologicznych.
7. Kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich i modeli wychowawczych.

## **SYLWETKA ABSOLWENTA (etap I i II):**

**Uczeń klasy III na miarę swego wieku jest:**

### **Odpowiedzialny, obowiązkowy tzn., że:**

- zna swoje prawa i obowiązki wynikające z roli ucznia, kolegi, członka rodziny;
- uczy się odpowiedzialności za swoje zachowania;
- stara się zrozumieć motywy swoich zachowań i innych ludzi;
- postępuje asertywnie, tzn. w taki sposób, aby nie naruszać niczyich interesów.

### **Samodzielny, zaradny, komunikatywny tzn., że:**

- bierze udział w różnych działaniach na terenie szkoły i domu rodzinnego;
- chętnie włącza się w życie klasy, szkoły i rodziny;
- szuka możliwości rozwiązania swoich problemów i zaspokajania ciekawości;
- rozwija swoje zainteresowania;
- stara się planować swoje działania.

### **Uczciwy, prawy, prawdomówny tzn. że:**

- zna normy zachowania obowiązujące w szkole, domu i środowisku;
- odróżnia dobro od zła;
- rozumie, że nie można realizować własnych potrzeb kosztem cudzych praw i interesów;
- szanuje własność swoją, kolegów i szkolną;
- przyznaje się do błędów i stara się je naprawić.

### **Kulturalny, taktowny, szanujący innych tzn., że:**

- umie kulturalnie zachować się w różnych sytuacjach życiowych;
- używa form grzecznościowych;
- uczy się szacunku do symboli narodowych i religijnych;
- w swoich zachowaniach przejawia szacunek dla innych ludzi (zwłaszcza słabszych, niepełnosprawnych);
- nie dokucza kolegom, pomaga innym na miarę swoich możliwości.

### **Dbający o zdrowie i bezpieczeństwo tzn., że:**

- uczy się dbać o swoje zdrowie, wygląd i higienę osobistą;
- umie ubrać się stosownie do pory roku i pogody;
- rozumie potrzebę aktywnego wypoczynku na świeżym powietrzu;
- dba o środowisko naturalne i swoje najbliższe otoczenie;
- poznaje podstawowe zasady ruchu drogowego i przestrzega ich;
- unika zagrożeń i niebezpiecznych zachowań;
- uczy się zwracania o pomoc w sytuacjach trudnych;
- wie, jak się zdrowo odżywiać.

### **Uczeń klasy VIII na miarę swojego wieku będzie:**

- miał poczucie przynależności do społeczności szkolnej, regionu, kraju i świata oraz będzie kultywował tradycje rodzinne, lokalne i narodowe;
- prezentował postawę patriotyczną, znał symbole narodowe, regionalne i wiedział jak się wobec nich zachować;
- znał podstawowe wartości ważne w życiu każdego człowieka i starał się nimi kierować w życiu;
- znał i respektował prawa człowieka i normy właściwego zachowania;
- potrafił odróżnić dobro od zła i będzie wrażliwy na krzywdę innych, odpowiedzialny za swoje postępowanie;
- uczciwy, koleżeński, szczery i prawdomówny, empatyczny, kulturalny i tolerancyjny;
- miał szacunek dla rodziny i świadomość, że jest ona najważniejsza dla prawidłowego rozwoju i szczęścia nie tylko dla pojedynczych ludzi, ale całego społeczeństwa;
- potrafił właściwie się zachować i radzić sobie w różnych sytuacjach, pracować samodzielnie i współdziałać w grupie;
- znał zasady bezpiecznego korzystania z cyberprzestrzeni i nośników multimedialnych;
- postępował zgodnie z zasadami higieny i dbał o swoje zdrowie psychiczne oraz fizyczne;
- świadomy swoich zdolności i umiejętności, będzie znał swoją wartość;
- dbał o środowisko i propagował postawy proekologiczne;
- ciekawy świata, a jego intelektualny wysiłek będzie przynosił pożądane efekty.

### **ZAŁOŻENIA PROGRAMU WYCHOWANIA:**

W naszej szkole wychowujemy ku wyższym wartościom ogólnoludzkim, zwanych chrześcijańskimi. Uczymy prawdy, dobra, altruizmu, piękna, miłości, sprawiedliwości, odpowiedzialności, wolności.

1. Pomagamy uczniom zrozumieć siebie i innych oraz otaczający świat.
2. Staramy się rozbudować pasję i zainteresowania; pokazywać, jak codzienne decyzje i wybory mogą wpłynąć na przyszłość dziecka.
3. Pomagamy i wskazujemy drogi wyjścia z trudnych sytuacji.

4. Wdrażamy do podejmowania odpowiedzialnych decyzji sprzyjających:
  - zachowaniu zdrowia i bezpieczeństwa;
  - życiu w harmonii z otaczającym środowiskiem przyrodniczym i społecznym (aktywny udział w życiu rodziny, klasy, szkoły, miejscowości);
1. Zapoznajemy z dziedzictwem kulturowym: rodzin, miejscowości, regionu, kraju, Europy.

**Program wychowawczy realizowany jest:**

1. W procesie dydaktycznym:
  - a) zajęcia lekcyjne,
  - b) przekazywanie dziedzictwa kulturowego wsi i regionu.
2. Poprzez działalność wychowawców klas, katechetów, nauczycieli i wszystkich pracowników szkoły.
3. Na zajęciach pozalekcyjnych.
4. W czasie przygotowania uroczystości, akademii, imprez szkolnych i lokalnych.
5. Na wycieczkach, ogniskach, wieczorkach, dyskotekach itp.

**Sposób sprawdzania osiągnięć:**

Osoba odpowiedzialna za realizację danego zadania zdaje relację dyrektorowi szkoły. Ponadto ewaluację działań prowadzi się poprzez:

- Obserwacje i oceny zachowania.
- Metody projekcyjne np. zdjęcia, kronika szkoły, strona internetowa szkoły.
- Obserwacja dokonań ucznia.
- Analiza wpisów do dziennika, dokumentów.
- Rozmowy z rodzicami, wychowawcą, dziećmi.
- Ocena wyników konkursów.

**Zaplanowane działania uzupełniają działania profilaktyczne.**

**KLASY 0 - VIII**

| Działania                                                                             | Cele szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Formy i metody                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Termin          | Odpowiedzialni            | Sposób ewaluacji                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>KULTURA</b>                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |                           |                                                                                           |
| <b>Przygotowujemy się do życia w społeczeństwie.</b><br><br><b>Mniej nierówności.</b> | <u>Uczeń:</u><br>- zna i przestrzega normy moralne,<br>- szanuje życie każdego człowieka,<br>- odróżnia dobro od zła,<br>- wie, jakie zachowanie jest akceptowane, a które jest patologią,<br>- ma poczucie dumy z tego, że jest Polakiem,<br>- jest odpowiedzialny za swoje czyny,<br>- stosuje i zna zasady dobrego wychowania,<br>- nie ośmiesza kolegów o odmiennych poglądach,<br>- zna i używa imion kolegów,<br>- szanuje sprzęt szkolny,<br>- zachowuje kulturę języka,<br>- jest uprzejmy, kulturalny wobec wszystkich, niezależnie od statusu społecznego,<br>- odnosi się z szacunkiem do ludzi,<br>- jest uśmiechnięty, życzliwie nastawiony do rówieśników i innych ludzi, | 1. Przypomnienie praw i obowiązków każdego człowieka – zapoznanie ze Statutem Szkoły, Konstytucją RP.<br>2. Udział we Mszy św. rozpoczynającej i kończącej rok szkolny, z okazji świąt narodowych (Święto Niepodległości, 3 Maja), rekolekcje, wspólna modlitwa przed lekcjami i po lekcjach – dla chętnych uczniów).<br>3. Spotkania z ciekawymi ludźmi – poznanie ich pasji, zawodu.<br>4. Włączanie uczniów w przygotowanie imprez i uroczystości szkolnych, montaż i demontaż dekoracji:<br><br>- Rozpoczęcie roku szkolnego, rocznica wybuchu II wojny<br><br>- Ślubowanie kl. I, KEN<br><br>- Święto Niepodległości,<br><br>- Rajd pieszy do Łowczówka<br><br>- Dzień Babci i Dziadka<br>- Jasełka | IX, X           | Wychowawcy.               | Zapisy w e-dziennikach, zdjęcia i notatki w kronice szkoły oraz na stronie www, w prasie. |
|                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | IX –VI          | Ks. I. Cabaj, wychowawcy. | Obserwacje zachowania dzieci.                                                             |
|                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 2 x w semestrze | Op. SU A. Wójcik          | Dokumentacja SU.                                                                          |
|                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | IX – VI         | Nauczyciele               | Rozmowy z uczniami.                                                                       |
|                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | IX              | D. Gąsior                 | Dokumentacja szkolna.                                                                     |
|                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | X               | R. Język, K. Gotfryd      | Wyniki egzaminu.                                                                          |
|                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | XI              | K. Szarota, A. Koziół     |                                                                                           |
|                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | XI              | B. Buratowski             |                                                                                           |
|                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | XII             | B. Cieśla, K. Gzyl        |                                                                                           |
|                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | XII             |                           |                                                                                           |

|                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <b>Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie.</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- jest lojalny wobec przyjaciół,</li> <li>- pamięta o ludziach samotnych i chorych,</li> <li>- pomaga słabszym w nauce,</li> <li>- widzi trudną sytuację materialną niektórych kolegów,</li> <li>- zwalcza w sobie egoizm i inne przyczyny niedostosowania społecznego,</li> <li>- zna i przestrzega przepisy drogowe,</li> <li>- rozwija swoje pasje, zainteresowania, mocne strony,</li> <li>- świadomie planuje dalszą ścieżkę edukacyjną.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Orszak Trzech Króli</li> <li>- Święto Konstytucji 3 Maja</li> <li>- Święto Patrona Szkoły i Rodziny (rozgrywki sportowe)</li> <li>- Komers klasy VIII i zakończenie roku szkolnego</li> <li>5. Praca w Samorządzie Uczniowskim.</li> <li>6. Zapoznanie z zasadami dobrego wychowania, odczytanie zasad oceniania zachowania.</li> <li>7. Jawne ganień złych postaw, celem pełnej informacji o właściwym i niewłaściwym zachowaniu uczniów. Świat wartości kierunkowskazem w życiu człowieka.</li> <li>8. Wykonanie kartek i składanie życzeń świątecznych.</li> <li>9. Pogadanka „Chory człowiek w rodzinie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>I</li> <li>V</li> <li>VI</li> <li>VI</li> <li>IX – VI</li> <li>I semestr</li> <li>Lekcje wych. i inne</li> <li>XII, IV</li> <li>IX – VI</li> </ul> | <p>J, Armatys, I. Głowczyk, M. Głowczyk</p> <p>B. Buratowski, ks. I. Cabaj</p> <p>J. Juruś, J. Gawęlczyk</p> <p>A. Wójcik, I. Gąsiorowska-Wielgus, ks. I. Cabaj, B. Buratowski</p> <p>A. Hudzik</p> <p>A. Wójcik</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele.</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog specjalny, psycholog</p> <p>Nauczyciel plastyki</p> |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | <p>i środowisku” (lekcje wych., przyroda, j. polski, WDŻ, Doradztwo zawodowe).</p> <p>10. Zorganizowanie pomocy koleżeńskiej.</p> <p>11. Egzamin na kartę rowerową.</p> <p>12. Niwelowanie wad wymowy u dzieci/zorganizowanie dyżurów logopedy.</p> <p>13. Stała współpraca z PPP w Tuchowie. Przestrzeganie procedur dot. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej.</p> <p>14. Przyznawanie pomocy materialnej, zapomóg losowych oraz dożywiania.</p> <p>15. Rozliczanie nieobecności i spóźnień- Między klasowy konkurs z nagrodami na frekwencję.</p> <p>16. Wyrabianie wrażliwości na potrzeby innych- udział w akcjach charytatywnych, np. wolontariacie misyjnym, „Adopcja serca”, „Każdy znaczek wspiera misję”, zbiórka telefonów komórkowych, baterii i nakrętek oraz puszek aluminiowych.</p> | <p>Wg potrzeb</p> <p>V</p> <p>IX – VI</p> <p>IX – VI</p> <p>W miarę potrzeb</p> <p>IX – VI</p> <p>IX – VI</p> <p>IX – VI</p> | <p>Nauczyciele danych przedmiotów</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Naucz. techniki</p> <p>Logopeda</p> <p>Dyrektor, Wychowawcy kl. I-VIII.</p> <p>Wychowawcy kl. I-VIII</p> <p>Wychowawcy klas</p> <p>Opiekun PCK, opiekun SU</p> <p>K. Gotfryd, nauczyciele</p> |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |       |                                                            |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------------------------------------------------------------|--|
|  |  | <p>17. Promowanie wizerunku szkoły na zewnątrz:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- prowadzenie strony internetowej szkoły,</li> <li>- zamieszczanie artykułów w prasie,</li> <li>- prowadzenie kroniki szkolnej.</li> </ul> <p>18. Przeglądanie i uaktualnianie dokumentów szkolnych, w tym ustawy Kamilka.</p> | IX-VI | <p>D. Gąsior</p> <p>Dyrektor, pedagog,<br/>nauczyciele</p> |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------------------------------------------------------------|--|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                       |                |                                                                    |                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Kształtujemy więzi ze środowiskiem lokalnym, narodowym i europejskim. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.</b></p> <p><b>Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej- kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.</b></p> | <p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zna hymn narodowy i pieśni patriotyczne,</li> <li>- ma poczucie więzi z własnym narodem, kulturą i społecznością,</li> <li>- okazuje szacunek dla symboli narodowych i religijnych,</li> <li>- zna postać patrona szkoły,</li> <li>- jest odpowiedzialny za region i ojczyznę,</li> <li>- włącza się w akcję, akademię, wyjścia i wyjazdy patriotyczne,</li> <li>- wykazuje szacunek dla tradycji, historii i języka,</li> <li>- działa na rzecz dobra wspólnego, okazuje innym szacunek niezależnie od ich poglądów czy pochodzenia,</li> <li>- potrafi zaprezentować szkołę na zewnątrz,</li> <li>- szanuje i dba o miejsce pamięci narodowej,</li> <li>- kultywuje pamięć o ważnych wydarzeniach historycznych i uczy się tolerancji,</li> </ul> | <p>1. Zapoznanie z historią państwa polskiego i symbolami narodowymi – wykonanie gazetek patriotycznych.</p>                          | <p>XI, V</p>   | <p>Nauczyciel historii – J. Gawęlczyk, R. Język, wychowawcy.</p>   | <p>Poziom gazetek szkolnych.</p> <p>Zapis w e-dzienniku, karta wycieczki.</p> |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>2. Organizowanie wycieczek do miejsc pamięci narodowej (Słona, Polichty, Jamna, Łowczówek), wyjść.</p>                             | <p>IX – VI</p> | <p>Wychowawcy klas</p>                                             | <p>Zapis w dzienniku, kronice, na stronie www.</p>                            |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>3. Poszerzanie wiedzy o patronie szkoły ks. Kardynale Stefanie Wyszyńskim.</p>                                                     | <p>X-VI</p>    | <p>Wychowawcy klas</p>                                             | <p>Dostrzeganie aktywności uczniów w czasie wyjść i akademii.</p>             |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>4. Porządkowanie grobów przed 1 XI (cmentarze z I wojny światowej).</p>                                                            | <p>X, XI</p>   | <p>Wychowawcy klas<br/>Dyrektor szkoły<br/>Wszyscy nauczyciele</p> | <p>Obserwacja aktywności uczniów, ocena z zachowania.</p>                     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>5. Przygotowanie i udział w Orszaku Trzech Króli.</p>                                                                              | <p>I</p>       | <p>B. Buratowski, ks. I. Cabaj, wychowawcy</p>                     | <p>Zapis w kronice szkoły, na stronie www.</p>                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>6. Pokazywanie potrzeb miejscowości i regionu:<br/>- Zapoznanie uczniów z treścią pozycji „Brzozowa i okolice Zakliczyna” oraz</p> | <p>IX – VI</p> | <p>Wychowawcy, wszyscy nauczyciele</p>                             |                                                                               |

|                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                 |         |                                                                                                       |                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>- poprawnie zachowuje się podczas uroczystości państwowych i religijnych,</li> <li>- jest odpowiedzialny za powierzone mu zadania,</li> <li>- rozumie i docenia rolę przełożonych,</li> <li>- dobrze sprawuje powierzone mu funkcję,</li> <li>- rozumie, że pełnienie ról i funkcji społecznych w szkole przygotowuje do aktywności w życiu dorosłych,</li> <li>- bierze udział w organizowaniu uroczystości szkolnych,</li> <li>- porządkuje miejsca pamięci narodowej.</li> <li>- oddaje cześć i kultywuje pamięć o bohaterach narodowych,</li> </ul> | <p>innymi na temat regionu.</p> <p>7. Wycieczki i rajdy:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wycieczki piesze, rowerowe po okolicy, prowadzenie akcji „Bądź widoczny na drodze”,</li> <li>- Rajd patriotyczny do Łowczówka.</li> </ul> | IX – VI | B.Buratowski                                                                                          |                                                                                                 |
| <b>Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy.</b> | <p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zna pojęcia mediów i potrafi z nich korzystać,</li> <li>- zna i korzysta z różnych źródeł,</li> <li>- dostrzega potrzebę zakładania własnych bibliotek,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>1. Organizowanie lekcji bibliotecznych i wycieczek do biblioteki.</p> <p>2. Kompletowanie lektur do biblioteki szkolnej.</p> <p>3. Organizowanie Konkursów</p>                                                                               | IX – VI | <p>R. Język, wychowawcy</p> <p>Bibliotekarz – R. Język</p> <p>Bibliotekarz – R. Język, K. Gotfryd</p> | <p>Zapisy w dzienniku.</p> <p>Dokumentacja biblioteki.</p> <p>Wyniki konkursu. E-dzienniki.</p> |

|  |                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                        |                     |                     |                    |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|---------------------|--------------------|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- potrafi korzystać z biblioteki,</li> <li>- rozwija swoje możliwości intelektualne,</li> <li>- rozwija swoje zainteresowania.</li> </ul> | <p>Czytelniczych i Ortograficznych.</p> <p>4. „Jak zdobywać wiedzę i znajdować w tym przyjemność?” - wzbudzanie zainteresowań uczniów i wskazywanie źródeł zdobywania wiedzy na wszystkich przedmiotach.</p>           | IX-VI               | Wszyscy nauczyciele | Wywiad z uczniami. |
|  |                                                                                                                                                                                  | <p>5. Zlecenie tematów do samodzielnego przygotowania według zainteresowań uczniów.</p>                                                                                                                                | IX – VI             | Wszyscy nauczyciele |                    |
|  |                                                                                                                                                                                  | <p>6. ”Moje hobby” – stworzenie możliwości do dzielenia się zdobytymi wiadomościami z różnych dziedzin.</p> <p>7. ”Jestem poetą, pisarzem, malarzem” – udział w konkursach poetyckich, literackich, artystycznych.</p> | Według ofert zewnt. | Wszyscy nauczyciele |                    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |         |                                              |                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------------------------------------------|------------------------------------------------|
| „Nauka o ekonomii.”<br>Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.<br>Szkoła jako placówka wymagająca, wspierająca oraz przyjazna. |                                                                                                                                          | 1. Uczenie się racjonalnego gospodarowania własnymi środkami finansowymi. (SKO)<br>2. Organizowanie zajęć dodatkowych, pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów z wykorzystaniem zasobów „Laboratoriów przyszłości”.<br>3. Wdrażanie Reformy26 „Kompas Jutra” (pobudzanie ciekawości poznawczej uczniów poprzez pracę projektową, ocenianie kształtujące oraz informację zwrotną). | IX – X  | B. Cieśla                                    | Dokumentacja SKO<br><br>Zapisy w e-dziennikach |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | IX – V  | Nauczyciele informatyki, przyrody, techniki. |                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | IX-VI   | Nauczyciele klas I i IV                      |                                                |
| RELACJE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |         |                                              |                                                |
| Realizujemy demokratyczny model wychowania przez miłe i przyjazne stosunki między nauczycielami i uczniami.                                                                                                                                                                                                                         | <u>Uczeń:</u><br>- jest współgospodarzem szkoły:<br>- uczestniczy w tworzeniu programu wychowawczego szkoły<br>- swobodnie się wypowiada | 1. Opracowanie programu wychowawczego wspólnie z uczniami.<br>2. Prowadzenie zajęć w miłej i pogodnej atmosferze.                                                                                                                                                                                                                                                                                            | IX      | Wychowawcy kl. IV –VIII                      | Wywiad z uczniami.                             |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | IX – VI | Wszyscy nauczyciele                          | Zapis w e-dzienniku.                           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | IX – VI | Wszyscy nauczyciele                          | Karty wycieczek, zapisy w e-dziennikach.       |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                              |           |                                        |                                          |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|----------------------------------------|------------------------------------------|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozumie wymagania jakie się mu stawia</li> <li>- zna kryteria ocen</li> <li>- chętnie się uczy,</li> <li>- darzy zaufaniem nauczycieli,</li> <li>- jest uśmiechnięty,</li> <li>- umie współpracować z drugim,</li> <li>- jest rozumiany.</li> </ul> | 3. Odnoszenie się nauczycieli do ucznia z szacunkiem.                                                                        | IX        | Wychowawcy kl. IV – VIII               | Obserwacje lekcji.<br><br>Plan pracy SU. |
|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 4. Wspólne opracowanie tematyki spotkań wychowawczych.                                                                       | IX        | Nauczyciele poszczególnych przedmiotów |                                          |
|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 5. Zapoznanie z kryteriami przedmiotowych systemów oceniania.                                                                | IX – VI   | Nauczyciele                            |                                          |
|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 6. Stawianie zrozumiałych dla ucznia wymagań.                                                                                | IX,X,V,VI | Wszyscy nauczyciele<br>Wychowawcy      |                                          |
|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 7. Organizowanie zajęć pozaszkolnych (ogniska, rajdy, wycieczki) stwarzających możliwości bezpośredniego kontaktu z uczniem. | IX – VI   | Nauczyciele                            |                                          |
|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 8. Wykazywanie cierpliwości w kontaktach z uczniami.                                                                         | IX – VI   | Dyrektor, nauczyciele                  |                                          |
|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 9. Stosowanie pochwał indywidualnych przed klasą, szkołą.                                                                    | IX – VI   | Wszyscy nauczyciele                    |                                          |
|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 10. Wspólne rozwiązywanie problemów.                                                                                         | IX – VI   | Wszyscy nauczyciele                    |                                          |
|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 11. Respektowanie życzeń, uwag i skarg                                                                                       |           | Op. SU – A. Wójcik                     |                                          |

|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                 |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | uczniów odnośnie pracy szkoły – opracowanie planu pracy SU.<br>12. Organizowanie apeli podsumowujących zachowanie uczniów oraz ich osiągnięć.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | IX – VI                                                                         | Dyrektor szkoły,<br>nauczyciele                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO</b>                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                 |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Troszczymy się o zdrowie, ekologię, bezpieczeństwo i ochronę klimatu. Jesteśmy wrażliwi na prawdę i dobro.</b> | <u>Uczeń:</u><br>- zna i przestrzega zasady higieny osobistej<br>- dba o swoje zdrowie i stan uzębienia,<br>- rozumie szkodliwość palenia papierosów i spożywania napojów alkoholowych,<br>- troszczy się o swoją sprawność fizyczną,<br>- aktywnie spędza wolny czas,<br>- dba o najbliższe otoczenie,<br>- dostrzega szkodliwy wpływ człowieka na środowisko,<br>- widzi potrzebę oczyszczania środowiska z zanieczyszczeń,<br>- dba o zieleni zakłada zieleńniki, | 1. Przeprowadzenie okresowych przeglądów czystości, sprawdzanie ciężaru plecaków uczniów.<br>2. Fluoryzacja zębów.<br>3. Badanie ostrości i wykrywanie wad wzroku, wad postawy, szczepienia ochronne.<br>4. Aktywne uczestnictwo w zajęciach ruchowych i wychowaniu fizycznym kl. I-VIII. Oddział przedszkolny; jak najczęstsze wychodzenie na halę sportową lub na dwór.<br>5. "Staję się z dorosłym" – pogadanki na temat przemian w organizmie w okresie dorastania, uwrażliwienie na higienę osobistą w tym | IX – VI<br><br>Co 8 tygodni<br>Wg potrzeb i ofert<br><br>IX – VI<br><br>IX – VI | Higienistka, wych. kl. I – VIII<br><br>Higienistka szkolna<br>Lekarz, higienistka<br><br>Nauczyciel wych. fiz.<br><br>Nauczyciele i wychowawcy | Zapisy w e-dziennikach.<br><br>Dokumentacja medyczna.<br><br>Obserwacja uczniów.<br><br>Zapis w kronice szkoły, na stronie www.<br><br>Dokumentacja szkolna.<br><br>Wyniki konkursu. Zapis rejestratora monitoringu. |

|  |                                                                                                                                    |                                                                                         |                 |                         |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------|--|
|  | <p>- dba o otoczenie: szanuje sprzęt szkolny, pomieszczenia, w których się uczy, troszczy się o wygląd sali lekcyjnej, szkoły.</p> | okresie (na wszystkich przedmiotach).                                                   |                 |                         |  |
|  |                                                                                                                                    | 6. Wprowadzenie zagadnień edukacji ekologicznej na różnych przedmiotach.                | IX – VI         | Wszyscy nauczyciele     |  |
|  |                                                                                                                                    | 7. Zakładanie kącików przyrodniczych – gromadzenie darów jesieni.                       | X – XI          | Wychowawcy klas I - III |  |
|  |                                                                                                                                    | 8. Obchody Dnia Ziemi.                                                                  | IV              | Nauczyciele, wychowawcy |  |
|  |                                                                                                                                    | 9. Udział w akcji „Sprzątanie świata”.                                                  | IX, III         | Nauczyciel przyrody     |  |
|  |                                                                                                                                    | 10. Zakładanie kwietników, dbanie o zieleń na terenie szkoły.                           | IV,V            | Wszyscy nauczyciele     |  |
|  |                                                                                                                                    | 11. Dokarmianie ptaków i zwierząt leśnych w czasie zimy.                                | Miesiące zimowe | Nauczyciele, wychowawcy |  |
|  |                                                                                                                                    | 12. Zwracanie uwagi na właściwą postawę w czasie siedzenia na lekcji.                   | IX – VI         | Wszyscy nauczyciele     |  |
|  |                                                                                                                                    | 13. Udział w programie „Szlanka mleka” oraz „Owoce w szkole” .                          | IX – VI         | J. Juruś                |  |
|  |                                                                                                                                    | 14. Zorganizowanie konkursu na najbardziej zadbaną salę lekcyjną/podsumowanie konkursu. | I – VI          | PCK, wychowawcy klas    |  |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |         |                                                   |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------------------------------------------------|--|
|  |  | <p>15. Korzystanie z monitoringu wizyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- w razie zniszczenia sprzętu, pobicia, kradzieży, wypadku, dokuczania kolegom zostanie dokonany odczyt zdarzenia zarejestrowanego przez kamery;</li> <li>- odczytu dokona dyrektor szkoły w obecności n-la lub wychowawcy, po czym rejestracja zostanie pokazana uczniowi;</li> <li>- gdy przewinienie jest drastyczne do szkoły wezwany zostanie rodzic celem zapoznania się z wykroczeniem dziecka i podjęciem działań wychowawczych;</li> <li>- w przypadku szczególnych okoliczności – ciężkiego wypadku, przewinienia z zapisu mogą korzystać policja i inne służby prowadzące działania operacyjne;</li> </ul> | IX – VI | Dyrektor szkoły, wszyscy nauczyciele i wychowawcy |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------------------------------------------------|--|

[illegible]

*„Kto nie krzywdzi samego siebie, ten potrafi bronić się przed ludźmi, którzy chcą wyrządzić mu krzywdę.”*

## **ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO:**

Program profilaktyczny w naszej szkole przewiduje objęcie działaniami wszystkich uczniów klas I – VI. Nie pominięto w nim uczniów klas młodszych chociaż wydawać by się mogło, że im jeszcze nic nie zagraża. Nic bardziej błędnego. Dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym zaczynają doznawać intensywnego oddziaływania świata zewnętrznego, uczą się nawiązywania relacji z osobami spoza rodziny, nabywają wielu czasem przykrych doświadczeń. Dlatego należy im uświadamiać zło, które w przyszłości na nie czyha. W klasach IV – VIII nasilają się dodatkowo wpływy rówieśnicze. Często zaczyna się eksperymentowanie z alkoholem, z tytoniem a nawet z innymi środkami odurzającymi. Czy wobec tych problemów my wychowawcy możemy pozostać bierni? Musimy podjąć pewne kroki aby ustrzec nasze dzieci przed niebezpieczeństwami jakie niesie ze sobą XXI wiek. Musimy przede wszystkim nauczyć je mówić „nie” dla alkoholu, papierosa, narkotyków. Profilaktyką powinni być objęci również rodzice. Rodzice powinni wiedzieć jak rozpoznać, jak reagować i do kogo się zwrócić jeśli zauważą coś niepokojącego w zachowaniu dziecka.

## **CELE OGÓLNE PROGRAMU:**

- Tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole.
- Poznanie się wzajemne i budowanie zaufania.
- Wzmocnienie poczucia własnej wartości.
- Eliminowanie zachowań agresywnych fizycznych i słownych, oraz przemocy w szkole.
- Nauka i ćwiczenie zachowań asertywnych.
- Wzbudzanie w uczniach poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie.
- Dostarczenie informacji o właściwościach alkoholu, nikotyny i narkotyków.
- Wskazywanie na szkodliwość używek oraz ukazanie zagrożeń jakie niosą ze sobą uzależnienia.
- Ukazanie różnic pomiędzy zażywaniem leków w chorobie – żeby wyzdrowieć – a nadużywaniem ich, które prowadzą do choroby.
- Propagowanie zdrowego stylu życia i jego wpływu na zdrowie i dyspozycję dziecka do pracy szkolnej.
- Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną i logopedyczną.
- Angażowanie do współpracy środowiska lokalnego.
- Informowanie rodziców, co należy zrobić, aby zapobiegać uzależnieniom swoich dzieci.
- Zwrócenie uwagi rodziców na sygnały ostrzegawcze w zachowaniu dziecka.
- Zachęcenie do sięgania po fachową literaturę.

- Zmniejszenie u dzieci i młodzieży destrukcyjnych sposobów radzenia sobie ze stresem, niepowodzeniami, brakiem akceptacji, miłości ze strony rodziców i otoczenia.
- Uświadomienie przyczyn chorób zakaźnych, sposoby zapobiegania infekcji (grypa, żółtaczkę, zatrucia pokarmowe, wścieklizna i inne).
- Kształtowanie nawyków utrzymywania prawidłowej postawy siedzącej, stojącej, minimalizowanie ciężaru tornistrów.
- Bezpieczeństwo uczniów na terenie szkoły, w domu, na drodze, podczas wypoczynku, podczas prac polowych i obejściu gospodarskim.

#### **CELE SZCZEGÓŁOWE – obszar „Zdrowie”:**

- zapoznanie uczniów z pojęciem zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego,
- zapoznanie uczniów z zachowaniami prozdrowotnymi i anty zdrowotnymi,
- wyrabianie nawyku przyjmowania prawidłowej postawy w różnych pozycjach,
- zwracanie uwagi uczniów na dobór ubioru odpowiedni do pory roku i pogody,
- kształtowanie zasady prawidłowego odżywiania się,
- zapoznanie uczniów ze skutkami niewłaściwego odżywiania się, ubierania, niehigienicznego trybu życia,
- wyrabianie nawyków niezbędnych do utrzymania higieny osobistej,
- uczenie prawidłowego mycia zębów i dbanie o jamę ustną,
- propagowanie wiedzy na temat zdrowej żywności,
- zapoznanie uczniów ze szkodliwym wpływem używek na młody organizm,
- nabywanie umiejętności dbania o higienę pracy umysłowej,
- kształtowanie poczucia własnej wartości, szacunku dla siebie i innych, umiejętności wiary we własne siły,
- wyrabianie wewnętrznej dyscypliny,
- nauka umiejętnego planowania dnia, czasu wolnego,
- poznanie zasad zdrowego trybu życia oraz znaczenia aktywnego wypoczynku,
- nabywanie umiejętności wartościowego wykorzystania czasu wolnego,
- zapoznanie z zagrożeniem zarażenia się AIDS i wirusem HIV.

#### **obszar „Relacje”:**

- przewidywanie i unikanie zagrożeń wynikających z samowolnych ucieczek ze szkoły,

- zapoznanie ze źródłami stresu i jego objawami,
- nabywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem,
- przeciwdziałanie powstawaniu stresu,
- czym jest agresja i jakie są przyczyny zachowań agresywnych,
- przeciwdziałanie powstawaniu i utrwalaniu się zachowań agresywnych,
- podejmowanie działań zmierzających do likwidowania zachowań agresywnych,
- eliminowanie przemocy w stosunkach międzyludzkich (w tym w rodzinach),
- uczenie wybaczenia innym, kompromisu,
- zwalczanie postaw egoistycznych,
- nabywanie pozytywnego nastawienia w stosunku do siebie i własnego życia,
- regulacje prawne chroniące przed agresją w szkole, w środowisku rodzinnym,
- eliminowanie wulgaryzmów z języka dzieci i młodzieży,
- zwracanie uwagi na kulturę żywego słowa,
- uświadomienie uczniom, że osoba miła może być niebezpieczna,
- wyczulenie na zachowanie osób obcych,
- kształtowanie zasady ograniczonego zaufania w stosunku do osób obcych na terenie szkoły, w pobliżu domu oraz osób poznanych przez Internet,
- poszerzenie wiedzy na temat nałogów,
- dostrzeganie przyczyn i skutków nałogów, kształtowanie postaw antynałogowych,
- lansowanie mody na ‘niepalenie’,
- upowszechnianie wiedzy na temat narkomanii i lekomanii wśród rodziców,
- zapoznanie wszystkich uczniów ze skutkami zażywania „dopalaczy” - zagrożenia dla zdrowia oraz życia,
- poszerzanie wiedzy na temat nieumiejętnego korzystania z telewizji, komputera i Internetu,
- zwracanie uwagi na odpowiedni wybór programów i gier telewizyjnych, komputerowych,
- uczenie krytycznego stosunku do mediów.

**obszar „Bezpieczeństwo”:**

- poznawanie zasad i wyrabianie nawyków poprawnego i bezpiecznego zachowania się na terenie szkolnym (sale lekcyjne, korytarz, łazienka, szatnia, jadalnia, sala gimnastyczna, boiska sportowe, wyjście na drogę główną),
- poznanie przepisów ruchu drogowego, przestrzeganie ich,
- przygotowanie uczniów do zdania egzaminu na kartę rowerową,
- uświadamianie uczniom niebezpieczeństw grożących przy korzystaniu z urządzeń elektrycznych, gazowych, obsługiwaniu maszyn i urządzeń rolniczych,
- uświadomienie zagrożeń wynikających z wypalania traw,
- zapoznanie uczniów z pojęciem pierwsza pomoc,
- przygotowanie uczniów do udzielania pierwszej pomocy w razie potrzeby,
- zapoznanie z pojęciami: „niewybuch ", „niewypał”, uwrażliwienie uczniów na postępowanie w razie takiego znaleziska.

## STRUKTURA PROGRAM

Program zawiera podejmowane działania, ich tematykę, cele, formy i metody działania oraz przewidywane osiągnięcia. Za realizację zadania odpowiadają wyznaczone osoby.

| Działania                                                                                                                                                         | Tematyka                                                                         | Formy i metody realizacji                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Osoby odpowiedzialne                                                                                                                                                                                                                | Przewidywane osiągnięcia-efekty                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Termin realizacji | Sposób ewaluacji                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ZDROWIE</b>                                                                                                                                                    |                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                   |                                                                                                                                        |
| <b>Dbamy o zdrowie.</b><br><b>Promocja zdrowego trybu życia w szkole-kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, wspieranie aktywności fizycznej uczniów.</b> | <i>Co robić, żeby być zdrowym?</i><br><i>Jak zdrowie wpływa na jakość życia?</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pogadanka</li> <li>▪ badanie wad postawy, przyjmowanie prawidłowej postawy podczas siedzenia w ławce</li> <li>▪ organizowanie imprez z zabawami i grami sportowo – rekreacyjnymi</li> <li>▪ analizowanie tablicy obrazującej prawidłową i wadliwą postawę ciała</li> <li>▪ minimalizowanie ciężaru plecaka ucznia (zostawianie wybranych podręczników i przyborów w szkole)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Nauczyciele, nauczyciel przyrody</li> <li>▪ lekarz, higienistka szkolna, nauczyciel wychowania fizycznego</li> <li>▪ wszyscy nauczyciele</li> <li>▪ rodzice</li> <li>▪ dyrektor</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wie, co to jest zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne</li> <li>▪ zna i potrafi zachować prawidłową postawę</li> <li>▪ dba o swój wizerunek zewnętrzny, porządek wokół siebie i na terenie szkoły, bezpieczeństwo swoje i innych</li> <li>▪ rozumie znaczenie różnych form aktywności dla jego zdrowia, samopoczucia oraz rozwoju osobistego,</li> <li>▪ potrafi zaplanować sobie naukę, zajęcia w ciągu dnia zgodnie z zasadami higieny pracy i wypoczynku</li> </ul> | IX – VI           | <ul style="list-style-type: none"> <li>- obserwacja uczniów</li> <li>- zapisy w e-dzienniku</li> <li>- dokumentacja szkolna</li> </ul> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ okresowa kontrola ciężaru tornistra szkolnego ucznia</li> <li>▪ przedstawienie zasad prawidłowego ubierania się stosownie do pory roku</li> <li>▪ objęcie wszystkich uczniów akcją „Szlanka mleka” oraz „Owoce w szkole” uczniów klas I-V</li> <li>▪ zapoznanie z piramidą produktów żywnościowych</li> <li>▪ wycieczka do lasu, rozpoznawanie grzybów jadalnych i trujących</li> <li>▪ wartości odżywcze warzyw i owoców, wykonanie sałatek</li> <li>▪ szkoła stwarza możliwość korzystania z gorącego posiłku</li> </ul> |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ potrafi dobrać ubiór odpowiedni do pogody</li> <li>▪ wie, że mycie rąk zapobiega różnym chorobom</li> <li>▪ dostrzega związek między odżywianiem a zdrowiem człowieka – problemy otyłości, zna zasady właściwego odżywiania</li> <li>▪ zna skutki niewłaściwego dbania o zdrowie</li> </ul> |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                       |                      |                                                                                                                                                      |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <i>Higiena osobista człowieka.<br/>Jaki wpływ na nasze życie mają warunki sanitarne i czysta woda?</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pogadanki</li> <li>▪ oglądanie filmów tematycznych</li> <li>▪ kontynuacja fluoryzacji zębów</li> </ul>                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wychowawcy</li> <li>▪ opiekun PCK</li> <li>▪ higienistka</li> <li>▪ rodzice</li> </ul>             | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ rozumie potrzebę utrzymania higieny osobistej</li> <li>▪ zna „choroby brudnych rąk” (ptasia i świńska grypa, zatrucia pokarmowe, żółtaczką)</li> <li>▪ rozumie potrzebę chodzenia na wizyty kontrolne do dentysty</li> </ul> | IX – VI              | <ul style="list-style-type: none"> <li>- zapisy w e-dzienniku</li> <li>- obserwacja uczniów</li> <li>- dokumentacja szkolna</li> </ul>               |
|  | <i>Co znaczy żyć zdrowo?</i>                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ prezentacja i degustowanie potraw</li> <li>▪ zachęcanie do obowiązkowych szczepień dzieci</li> <li>▪ broszury</li> <li>▪ ulotki</li> <li>▪ pogadanki</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wychowawcy i nauczyciele</li> <li>▪ nauczyciel przyrody</li> <li>▪ higienistka</li> </ul>          | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ zna i przestrzega zasad zdrowego żywienia</li> <li>▪ rozumie szkodliwość używek dla swojego organizmu</li> </ul>                                                                                                             | III, IV<br><br>IX-VI | <ul style="list-style-type: none"> <li>- obserwacja uczniów</li> <li>- zapisy w e-dzienniku</li> </ul>                                               |
|  | <i>Dbamy o higienę ciała i umysłu.</i>                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ rozmowa</li> <li>▪ pogadanka</li> <li>▪ prace plastyczne</li> <li>▪ wyjazdy na basen (w miarę możliwości)</li> </ul>                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wychowawcy, nauczyciele</li> <li>▪ nauczyciele wychowania fizycznego</li> <li>▪ rodzice</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ uczeń rozumie potrzebę i zasady dbania o własne ciało, sprawność umysłową i fizyczną</li> <li>▪ ma poczucie własnej wartości</li> <li>▪ szanuje siebie i innych</li> </ul>                                                   | IX – VI              | <ul style="list-style-type: none"> <li>- obserwacja uczniów</li> <li>- zapisy na stronie www, e-dzienniku</li> <li>- dokumentacja szkolna</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                  |                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                        |         |                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                  |                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ różnorodne zawody sportowe (rozgrywki między klasowe, szkolne)</li> <li>▪ lekcje przedmiotowe</li> <li>▪ zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania uczniów</li> <li>▪ wprowadzenie zajęć pozalekcyjnych, ruchowych SKS,</li> <li>▪ wspieranie aktywności fizycznej uczniów</li> <li>▪ organizowanie różnorodnych turniejów w szkole</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ rówieśnicy, uczniowie z innych szkół oraz osoby zapraszane w ramach zajęć „Moja pasja – mój zawód”</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ umie zorganizować sobie pracę i wypoczynek</li> <li>▪ zna zagrożenia wynikające z zarażenia się AIDS i wirusem HIV</li> </ul> |         |                                                                               |
| <b>RELACJE</b>                                                                                                                                                                                   |                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                        |         |                                                                               |
| <b>Jak radzić sobie z niedostosowaniem społecznym dzieci i młodzieży?</b><br><b>Wsparcie psychologiczne – pedagogiczne.</b><br><br><b>Rozpoznawanie potrzeb uczniów, współpraca z rodzicami.</b> | <i>Wagary.</i><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><i>Mocne i słabe strony dziecka.</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ kontrolowanie dłuższych nieobecności w szkole</li> <li>▪ rozmowy z uczniami i rodzicami</li> <li>▪ w przypadkach koniecznych kierowanie uczniów do poradni psychologiczno – pedagogicznej</li> </ul>                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wychowawcy</li> <li>▪ nauczyciele</li> <li>▪ rodzice</li> </ul>                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ zna zagrożenia wynikające z wagarów</li> <li>▪ potrafi odmówić koledze</li> </ul>                                             | IX – VI | - obserwacja uczniów<br><br><br>- analiza dokumentów (zapisy w e-dziennikach) |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |         |                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ przestrzeganie procedur wynikających z ustawy o ochronie małoletnich</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |         |                                                  |
| <b>Zapoznavanie uczniów z podstawowymi zasadami i regułami obowiązującymi w relacjach z innymi ludźmi</b><br><b>Kształtowanie postawy tolerancji-dostrzeganie różnorodności postaw, zachowań między ludźmi.</b><br><b>Rozwijanie umiejętności współpracy w grupie, brania odpowiedzialności za innych.</b> | <i>Ja i inni.</i>            | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pogadanka wdrażanie do rozwijania i pielęgnowania kontaktów międzyludzkich, w tym koleżeństwa i przyjaźni</li> <li>▪ rozmowy z uczniami mające na celu przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu – w tym osób niepełnosprawnych, z zaburzeniami funkcjonowania,</li> <li>▪ przeprowadzenie zajęć integracyjnych,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pedagog specjalny</li> <li>▪ psycholog</li> <li>▪ wszyscy nauczyciele</li> <li>▪ wychowawcy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ potrafi nawiązywać udane kontakty z innymi ludźmi, prawidłowo komunikuje się z grupą rówieśniczą i otoczeniem</li> <li>▪ rozumie znaczenie koleżeństwa, przyjaźni</li> <li>▪ szanuje odrębność innych</li> <li>▪ jest tolerancyjny wobec innych</li> <li>▪ potrafi współdziałać w grupie, dostosowuje się do panujących w niej reguł</li> <li>▪ prezentuje zachowania akceptowane społecznie, umie właściwie zachować się w określonej sytuacji.</li> </ul> | IX – VI | - obserwacja uczniów<br><br>- zapisy w dzienniku |
| <b>Kształtowanie właściwego stosunku do</b>                                                                                                                                                                                                                                                                | <i>Życie bez konfliktów.</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pogadanki na temat kształtowania umiejętności</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pedagog specjalny,</li> </ul>                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ potrafi wyrażać własne zdanie,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | IX – VI | - obserwacja uczniów                             |

|                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                        |                   |                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------------------------------------------|
| <p><b>własnych pozytywnych i negatywnych emocji. Nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.</b></p> <p><b>Preciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym i przemocy rówieśniczej oraz wsparcie w kryzysach psychicznych.</b></p> |                                                     | <p>wyrażania własnych emocji, słuchania innych, oceniania zaistniałej sytuacji i podejmowania właściwych decyzji</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ zajęcia z psychologiem i pedagogiem specjalnym</li> <li>▪ rozmowy z wychowawcami.</li> <li>▪ rozmowy indywidualne</li> <li>▪ rozmowa z rodzicami</li> <li>▪ wsparcie w kryzysach psychicznych</li> <li>▪ profilaktyka przemocy rówieśniczej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wszyscy nauczyciele,</li> <li>▪ wychowawcy</li> <li>▪ psycholog</li> </ul>                                        | <p>pogląd, potrzebę i słuchać innych</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ potrafi formułować uzasadnienia własnych postaw i poglądów</li> <li>▪ potrafi dokonywać samodzielnej oceny zachowań,</li> <li>▪ w sposób odpowiedzialny podejmuje decyzje</li> </ul> |                   | <p>- zapisy w dzienniku</p>                             |
|                                                                                                                                                                                                                                                 | <p><i>Zdrowie psychiczne (stres, depresja).</i></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pogadanka, referat</li> <li>▪ rozmowa indywidualna</li> <li>▪ rozmowa z rodzicami</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wychowawcy</li> <li>▪ rodzice</li> <li>▪ pedagog specjalny</li> <li>▪ psycholog</li> <li>▪ poradnia PP</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ zna źródła złego samopoczucia oraz jego objawy</li> <li>▪ umie radzić sobie w sytuacjach trudnych</li> </ul>                                                                                                                  | <p>na bieżąco</p> | <p>- obserwacja uczniów</p> <p>- zapisy w dzienniku</p> |

|  |                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |         |                                                                                                                                                     |
|--|------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <i>Agresja i przemoc.</i>          | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ lekcja wychowawcza – pogadanka</li> <li>▪ oddziaływanie psychologiczne</li> <li>▪ ukazywanie prawidłowych wzorców</li> <li>▪ pogadanka</li> <li>▪ rozmowy</li> <li>▪ kontakty z rodzicami</li> <li>▪ lekcje na temat „agresja – przyczyny, rodzaje, sposoby zapobiegania”</li> <li>▪ spotkanie z policjantem</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wychowawcy</li> <li>▪ dyrektor szkoły</li> <li>▪ rodzice</li> <li>▪ psycholog</li> <li>▪ pedagog specjalny</li> <li>▪ ksiądz</li> <li>▪ nauczyciele</li> <li>▪ policjant</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ rozumie pojęcie agresji, potrafi odróżnić zachowania agresywne i nieagresywne</li> <li>▪ potrafi dokonać analizy własnego postępowania</li> <li>▪ powstrzymuje się od agresywnych zachowań względem innych</li> <li>▪ potrafi wybaczyć</li> <li>▪ rozpoznaje sytuacje konfliktowe i radzi sobie z nimi</li> <li>▪ potrafi opanować emocje i uczucia</li> <li>▪ dba o godność własną i innych</li> <li>▪ wie, do kogo się zwrócić w razie zagrożenia</li> </ul> | IX – VI | <ul style="list-style-type: none"> <li>- obserwacja uczniów</li> <li>- analiza dokumentów</li> <li>- zapisy w edzienniku, na stronie www</li> </ul> |
|  | <i>Kultura słowa – wulgaryzmy.</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pogadanka</li> <li>▪ kontrolowanie słownictwa uczniów na lekcjach przerwach, innych sytuacjach</li> </ul>                                                                                                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ dyrektor</li> <li>▪ nauczyciele</li> <li>▪ wychowawcy</li> <li>▪ pedagog specjalny</li> <li>▪ ksiądz</li> </ul>                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wie, że niewłaściwe wyrażanie się świadczy o jego kulturze osobistej</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | IX – VI | <ul style="list-style-type: none"> <li>- obserwacja uczniów</li> <li>- analiza dokumentów</li> </ul>                                                |

|                |                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |         |                                                                                                                                                       |
|----------------|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                |                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ obsługa szkoły</li> <li>▪ rodzice</li> </ul>                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |         |                                                                                                                                                       |
|                | <i>Uwaga obcy!</i>                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ czytanie bajek poruszających ten temat</li> <li>▪ rozmowa ukierunkowana pytaniami</li> </ul>                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wychowawcy</li> <li>▪ rodzice</li> <li>▪ policjant</li> </ul>                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ unika kontaktów z obcymi osobami</li> <li>▪ nie ufa nieznanym (nie przyjmuje słodyczy od obcych, nie wsiada do samochodów obcych osób)</li> <li>▪ zdaje sobie sprawę z zagrożeń z kontaktów z obcymi</li> <li>▪ jest ostrożny w stosunku do osób poznanych przez Internet</li> </ul> | IX – VI | <ul style="list-style-type: none"> <li>- obserwacja uczniów</li> <li>- zapisy w edzienniku</li> </ul>                                                 |
| <b>Nałogi.</b> | <i>Alkoholizm, nikotynizm, narkomania, „dopalacze”.</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pogadanki</li> <li>▪ konkursy</li> <li>▪ spotkanie z lekarzem, higienistką</li> <li>▪ pedagogizacja rodziców</li> <li>▪ artykuły prasowe</li> <li>▪ filmy</li> <li>▪ ilustracje</li> <li>▪ plakaty</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wychowawcy</li> <li>▪ rodzice</li> <li>▪ lekarz, higienistka szkolna</li> <li>▪ dyrektor szkoły</li> <li>▪ nauczyciel przyrody i wychowania fizycznego, nauczyciele</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ rozumie pojęcie nałogu i zna jego objawy</li> <li>▪ zna i rozumie zagrożenia wynikające z nałogów</li> <li>▪ zna przyczyny i zgubne dla zdrowia fizycznego, psychicznego, i społecznego skutki nałogów</li> </ul>                                                                    | IX – VI | <ul style="list-style-type: none"> <li>- obserwacja uczniów</li> <li>- zapisy w edzienniku, na stronie www</li> <li>- dokumentacja szkolna</li> </ul> |

|                                                                                                                                                          |                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                              |         |                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                          |                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ gazetki ścienne</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pedagog specjalny</li> <li>▪ wszyscy nauczyciele</li> </ul>                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wie, do kogo zwrócić się o pomoc w razie potrzeby</li> <li>▪ rodzice mają świadomość niszczycielskiej siły uzależnień</li> <li>▪ rodzice potrafią rozpoznać pierwsze symptomy uzależnień</li> </ul> |         |                                                                                                        |
| <b>Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci, rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.</b> | <i>Uzależnienia od telewizji, komputera i Internetu – „choroba komputerowa”.</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pogadanki</li> <li>▪ dyskusje</li> <li>▪ artykuły</li> <li>▪ opracowanie procedury postępowania w sytuacji ujawnienia w szkole cyberprzemocy</li> <li>▪ wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na AI</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ nauczyciel zajęć Informatycznych</li> <li>▪ wychowawcy</li> <li>▪ nauczyciele</li> <li>▪ policjant</li> <li>▪ pedagog specjalny</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ umie wybrać odpowiedni program telewizyjny</li> <li>▪ umiejętnie korzysta z komputera i Internetu</li> <li>▪ wie, że nadmierne korzystanie z Internetu, oglądanie telewizji uzależnia</li> </ul>    | IX – VI | <ul style="list-style-type: none"> <li>- obserwacja uczniów</li> <li>- zapisy w e-dzienniku</li> </ul> |
| <b>Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego</b>                                                           | <i>Ja w sieci.</i>                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pogadanki na temat zagrożeń wynikających z użytkowania Internetu, telefonów komórkowych</li> </ul>                                                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pedagog specjalny</li> <li>▪ psycholog</li> <li>▪ nauczyciele informatyki</li> </ul>                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ poznaje zagrożenia związane z niewłaściwym korzystaniem z Internetu, telefonu komórkowego,</li> </ul>                                                                                               | IX – VI | <ul style="list-style-type: none"> <li>- obserwacja uczniów</li> <li>- zapisy w e-dzienniku</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |         |                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.</b></p> <p><b>Kształtowanie odpowiedzialnego, krytycznego i bezpiecznego korzystania ze sztucznej inteligencji oraz rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów.</b></p> | <p><i>Pojęcia AI, jej możliwości oraz ograniczenia.</i></p>                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>i innych urządzeń multimedialnych</li> <li>▪ zapobieganie zagrożeniom związanym z cyberprzemocą</li> <li>▪ rozmowy z uczniami na temat „hejtu” w social mediach,</li> <li>▪ gazetki tematyczne, filmy poglądowe</li> <li>▪ artykuły</li> <li>▪ korzystanie z zasobów ZPE</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wychowawcy</li> </ul>                                                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ poznaje zjawisko cyberprzemocy i konsekwencje zarówno dla ofiar jak i sprawców;</li> <li>▪ potrafi bezpiecznie korzystać z Internetu i telefonu komórkowego</li> <li>▪ poznaje Internetowy i Smartfonowy savoir-vivre</li> </ul>                                                                    |         |                                                                                                                                                                                         |
| <b>BEZPIECZEŃSTWO</b>                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |         |                                                                                                                                                                                         |
| <p><b>Bezpieczeństwo uczniów na terenie szkoły, w domu, na drodze, podczas wypoczynku oraz pomocy w pracach polowych i obejściu.</b></p>                                                                                                                | <p><i>Bezpieczeństwo uczniów w szkole.</i></p> <p><i>Bezpieczeństwo uczniów w drodze do i ze szkoły.</i></p> <p><i>Bezpieczeństwo w domu, w obejściu gospodarskim i</i></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pogadanki dla uczniów i rodziców</li> <li>▪ nauka właściwego opuszczania terenu szkoły (pieszo, rowerem)</li> <li>▪ zwracanie szczególnej uwagi na osoby poruszające się w otoczeniu szkoły oraz na nietypowe przedmioty pozostawione w okolicy szkoły oraz pojazdy</li> </ul>    | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ nauczyciele</li> <li>▪ pracownicy szkoły</li> <li>▪ policjant</li> <li>▪ wychowawcy</li> <li>▪ nauczyciel techniki i w-fu</li> <li>▪ nauczyciele plastyki i kształcenia zintegrowanego</li> <li>▪ strażacy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ właściwie zachowuje się przed lekcjami, podczas przerw i po lekcjach</li> <li>▪ przestrzega zasad obowiązujących podczas zajęć na sali gimnastycznej i boisku, przebywania na stołówce, w szatni, łazience i na korytarzu</li> <li>▪ zna zasady przechodzenia przez jezdnię i poruszania</li> </ul> | IX – VI | <ul style="list-style-type: none"> <li>- obserwacja uczniów</li> <li>- zapisy w e-dzienniku, na stronie www</li> <li>- dokumentacja szkolna</li> <li>- zapisy na stronie www</li> </ul> |

|                        |                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                        |                                                                                         |
|------------------------|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
|                        | <i>podczas prac polowych.</i>                                             | <p>zaparkowane w nietypowych miejscach czy o szczególnych cechach</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ kontrola nauczyciela dyżurującego</li> <li>▪ spotkanie z policjantem</li> <li>▪ nauka właściwego poruszania się po drodze</li> <li>▪ zajęcia teoretyczne i praktyczne przygotowujące uczniów do zdobycia karty rowerowej</li> <li>▪ noszenie odblasków</li> <li>▪ projekcja filmów</li> <li>▪ konkurs plastyczny</li> </ul> |                                                                                                                                                                  | <p>się po drogach (wieś, miasto)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ prawidłowo porusza się po drodze pieszo i rowerem</li> <li>▪ pozytywnie zdaje egzamin na kartę rowerową</li> <li>▪ przestrzega zasad bezpiecznego posługiwania się urządzeniami i narzędziami podczas wykonywanych prac</li> <li>▪ zna sposoby zachowania się w razie zagrożenia, umie powiadomić Straż Pożarną</li> </ul> | <p>V</p> <p>IX – VI</p>                |                                                                                         |
| <b>Pierwsza pomoc.</b> | <p><i>Nie wypalamy traw!</i></p> <p><i>Ratujemy i uczymy ratować.</i></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pogadanka</li> <li>▪ konkurs plastyczny</li> <li>▪ projekcja filmu na temat udzielania pierwszej pomocy</li> <li>▪ nauka udzielania pierwszej pomocy na fantomie</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ nauczyciele przeszkoleni z zakresu udzielania pierwszej pomocy</li> <li>▪ pielęgniarka</li> <li>▪ wychowawcy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ umie udzielić pierwszej pomocy</li> <li>▪ wie j jak sprawdzić stan przytomności poszkodowanego</li> <li>▪ pamięta o zapewnieniu bezpieczeństwa sobie</li> </ul>                                                                                                                                                                                                 | <p>IX – VI</p> <p>w razie potrzeby</p> | <p>- obserwacja uczniów</p> <p>- zapisy w e-dzienniku</p> <p>- dokumentacja szkolna</p> |

|                               |                                                                                            |                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                         |         |  |
|-------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--|
| <b>Niewybuch i niewypały.</b> | <i>Bezpieczne obchodzenie się z przedmiotami pochodzącymi z okresu II wojny światowej.</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ telefoniczne powiadomienie służby zdrowia lub policji w sytuacji wymagającej interwencji w/w instytucji</li> <li>▪ pogadanka</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ policjant</li> <li>▪ nauczyciele i pracownicy szkoły</li> <li>▪ nauczyciele</li> <li>▪ wychowawcy</li> <li>▪ policjant</li> </ul> | <p>i osobie poszkodowanej</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wie, co to jest niewybuch i niewypał</li> <li>▪ wie, jak zachować się w razie znalezienia niewypału</li> <li>▪ wie, kogo powiadomić w takiej sytuacji</li> </ul> | IX – VI |  |
|-------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--|

#### **Działania kierowane do nauczycieli:**

- dzielenie się wiedzą oraz umiejętnościami uzyskanymi na różnorodnych szkoleniach, kursach, seminariach itp. w ciągu całego roku (formy WDN – szkoleniowe Rady Pedagogiczne; referaty, pogadanki, rozmowy, artykuły prasowe, prezentacje multimedialne itp.).